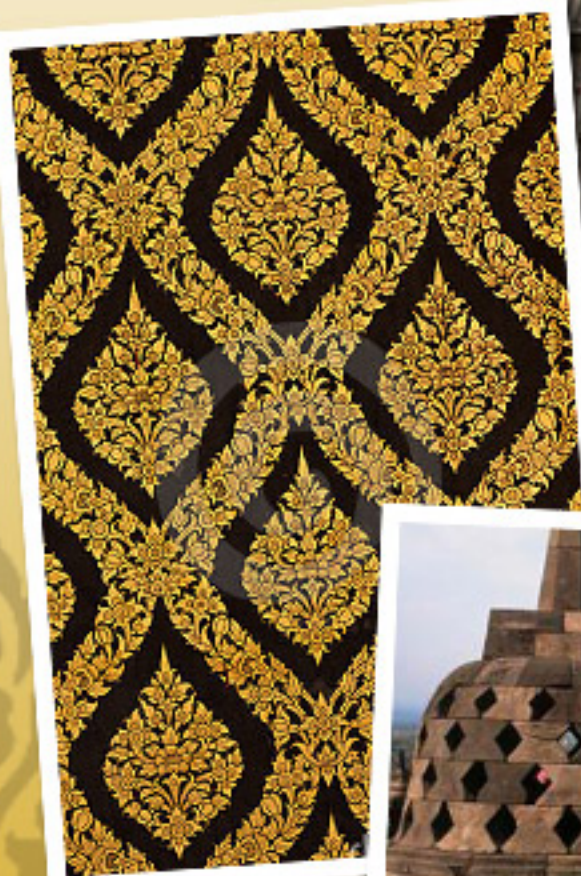

พื้นฐานศิลปะวัฒนธรรม ของชนชาติในเอเชีย

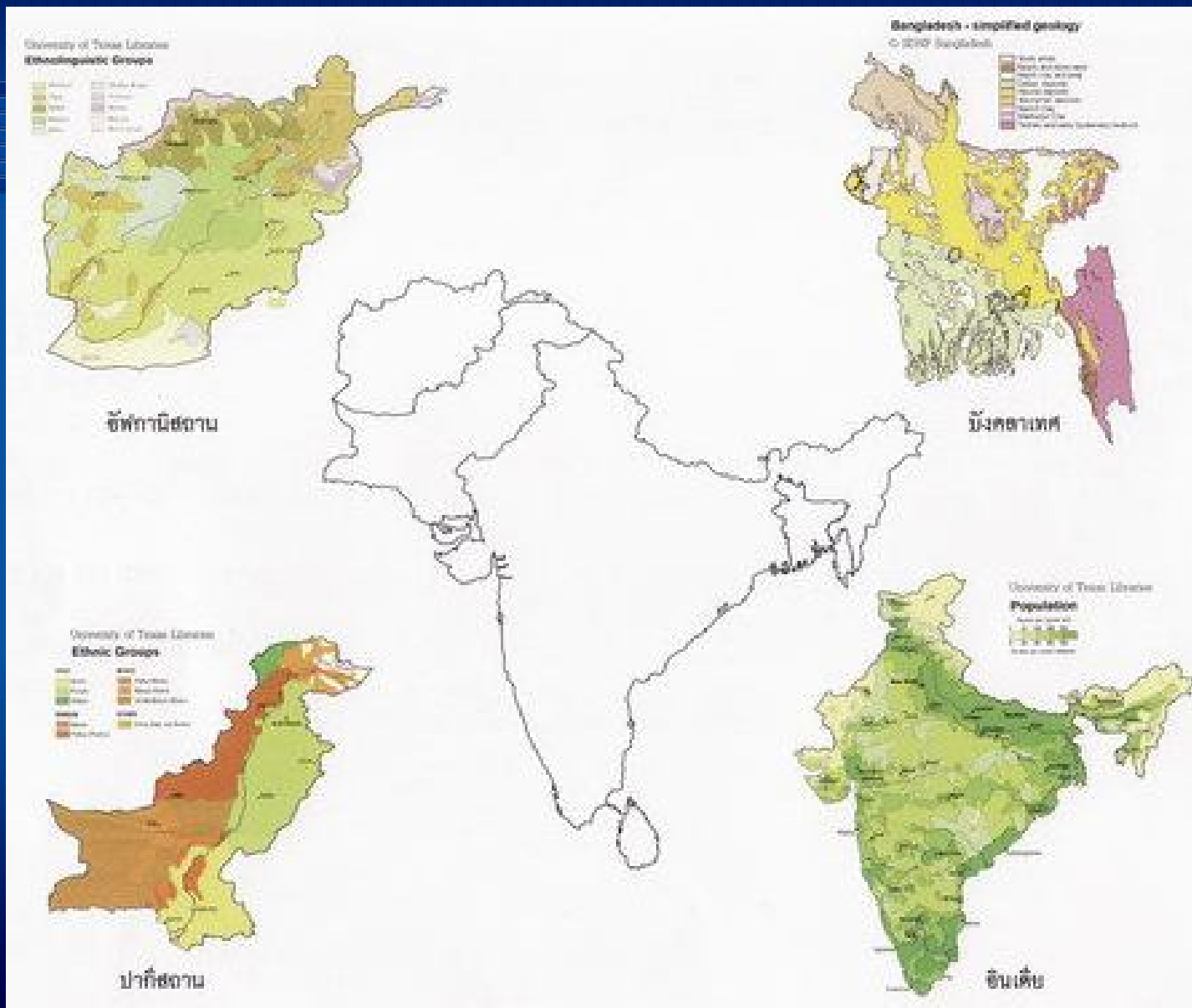
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูสิทธิ์ ชูชาติ

<http://www.facebook.com/choosit.choochat>

เอเชียใต้

- อินเดีย
- เนปาล
- ภูฏาน
- อดีตชมพูทวีป
- ปากีสถาน
- บังกลาเทศ
- ศรีลังกา

แผนที่

ศาสนา

1. พราหมณ์
2. พุทธเถรวาท - มหายาน
3. ฮินดู และศาสนาอื่น ๆ
4. อิสลาม ปลายพุทธศตวรรษที่ 18 (13 C.th)

1. อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุ

- ยุคโลหะ/สำริด
- ประมาณ 4,600 ปี – 3,900 ปี ล่วงมาแล้ว
- บ้านอิฐ ชลประทาน
- ถูกชาวอารยันรุกราน
- อารยธรรมเสื่อมลง

2. สมัยพระเวท

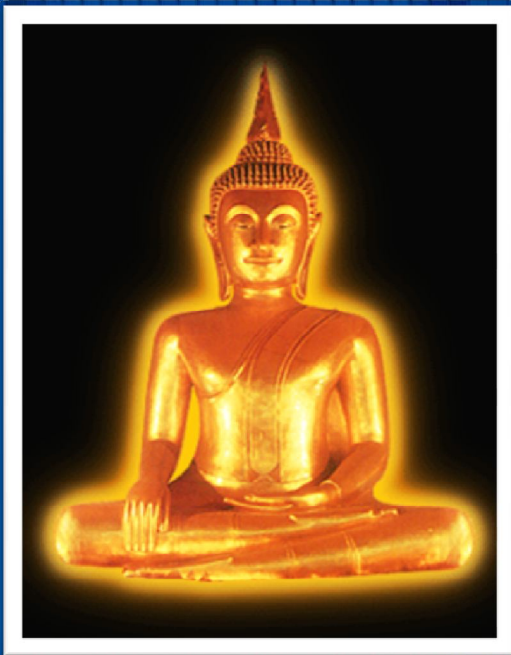
ประมาณ 3,500 ปีล่วงมาแล้ว

- อารยันเข้ามาผสมผสานกับอารยธรรมสินธุ
- ภาษาสันสกฤต
- สมัยพระเวท

3. สมัยมหากาพย์ (1,000 – 500 B.C.)

- เกิดนครรัฐอิสระลุ่มแม่น้ำคงคา
- ราชาธิปไตย
- เกิด 4 วรรณะ
- การค้าขายกับอาณาจักรโบราณ
- มหากาพย์สำคัญ 2 เรื่อง
 - มหาภารตะ
 - รามายณะ

4. สมัยจักรวรรดิ อาณาจักรเล็ก ๆ 16 อาณาจักร

- ราชธิปไตย
- กำเนิดพุทธศาสนา
- แคว้นมคธ เมืองหลวงกรุงราชคฤห์
สำคัญที่สุด
- กษัตริย์ พระเจ้าพิมพิสาร
- พระเจ้าอชาตศัตรู (ราชโอรส)

อินเดียรับอารยธรรมกรีก

- 334 B.C. (พ.ศ. 209 พระเจ้าอเล็กซานเดอร์รุกรานอินเดีย)
- ตั้งข้าหลวงปกครองแคว้นคันธาระ
- คันธาระเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมกรีก
- เกิดพระพุทธรูปแบบกรีกในอินเดีย

ราชวงศ์คันธาระ

(230 B.C. – ค.ศ.220 / พ.ศ.313 – 763)

- ศิลปะกรีกผสมผสานกับพุทธศาสนา

ราชวงศ์กุษาณะ

(ค.ศ.57 – 375 / พ.ศ.600 – 918)

ราชวงศ์โมริยะ

(323 – 158 B.C. / พ.ศ.220 – 385)

- พระเจ้าจันทรคุปต์ ขับไล่กรีก
- ขยายดินแดนอินเดียลงใต้
- พระเจ้าอโศกมหาราช 274-232 B.C. / พ.ศ.269-311
- การเผยแผ่พุทธศาสนา
- เสืออโศก

ราชวงศ์คุปตะ

(ค.ศ.320-606 / พ.ศ.863-1149) สมัย Gupta

- ฟื้นฟูศาสนาฮินดูใหม่
- พระเจ้าวิกรมาทิตย์ (ค.ศ.375 – 415)
 - พระพุทธรูปสมัยคุปตะ
 - หลวงจีนพาเหียนมาอินเดีย
 - ยุคทองของวรรณคดีสันสกฤต
 - กวีกาฬิดาสแต่งศกุนตลา
 - ยุคทองของอินเดีย

ราชวงศ์โมกุล

(ค.ศ.1526 - 1658 / พ.ศ.2069 - 2201)

- เชื้อสายมองโกลรุกราน
- เข้าปกครองอินเดีย
- อินเดียรับศาสนาอิสลาม

ยุคอังกฤษปกครอง

(ค.ศ.1858 - 1947 / พ.ศ.2401 - 2490)

- เกราช - 1947 - ปัจจุบัน
- อินเดีย ปากีสถาน - บังคลาเทศ
- สิ้นสุดชมพูทวีป

ไทยรับอารยธรรมอินเดีย

- ศาสนาฮินดู / พราหมณ์
- ศาสนาพุทธ
- กฎหมาย
- การปกครอง
- จารีตประเพณี
- ศิลปะ / วรรณกรรม

การเผยแพร่พุทธศาสนาของพระเจ้า อโศก 9 สาย

- สายที่ 1 แคมเบียร์ ปัญจาบ
- สายที่ 2 ตอนใต้ของอินเดีย
- สายที่ 3 ตะวันตกเฉียงใต้ของอินเดีย
- สายที่ 4 เมืองบอมเบย์

การเผยแพร่พุทธศาสนาของพระเจ้า

อโศก 9 สาย

สายที่ 5 แคว้นมหาราษฎร์

สายที่ 6 อิหร่าน อิรัก ตุรกี

สายที่ 7 เนปาล

สายที่ 8 พม่า ไทย ลาว เขมร

สายที่ 9 ศรีลังกา

การสังคายนา ครั้งที่ 1

ปรีนิพพานได้ 3 เดือน

การสังคายนา ครั้งที่ 2

ปรีนิพพานได้ 100 ปี

คณะสงฆ์แตกออกเป็น 18 – 20 นิกาย

การสังคายนา ครั้งที่ 3

สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช

กำเนิดมหายาน

- พุทธศตวรรษที่ 6 - 7
- ผู้สนับสนุนราชวงศ์กุษาณะ
- รับแนวความคิดพราหมณ์มาปรับเปลี่ยน
- แนวคิดพระโพธิสัตว์

พุทธศาสนาเข้าสู่สุวรรณภูมิ

1. ศาสนาพราหมณ์/ฮินดู เข้ามาก่อน
2. พุทธศาสนาเข้ามาครั้งแรก
สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช
3. มหายานเข้าสู่ภาคใต้/อีสาน ก่อนสุโขทัย
4. เถรวาทแบบลังกาวงศ์
เข้าสู่นครศรีธรรมราช > สุโขทัย

ศาสนาเข้าสู่ Southeast Asia

- พราหมณ์
- พุทธสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช
- พุทธมหายาน อินเดีย > เขมร
- พุทธเถรวาท
- อิสลาม (เกิด ค.ศ.622 เข้ามา 14 C.th)
- คริสต์ ต้น 15 C.th

กัมพูชา

อาณาจักรฟูนัน

- ที่ตั้ง
- เขมร – ภาคอีสาน – ลาว
 - ลุ่มน้ำเจ้าพระยา
 - พม่าตอนใต้/มลายู

กัมพูชา

จากฟูนันสู่เจนละ

- พ.ศ. 1093 (ค.ศ. 550) เกิดอาณาจักรเจนละ
- อาณาเขตจำปาศักดิ์ – ภูเขาวัตฏ
- พระเจ้าอิศานวรมันที่ 1
สร้างเมืองอิศานปุระเป็นราชธานี

กัมพูชา

จากฟูนันสู่เจนละ

- สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 1 (ประมาณพุทธศตวรรษที่ 13)
- อาณาจักรเจนละแยกออกเป็น 2 กลุ่ม
 - เจนละบก ลุ่มน้ำโขงตอนใต้
 - เจนละน้ำ ถูกขว้ายึดครอง

กัมพูชา

เจนละรวมเป็นปึกแผ่น

- พระเจ้าไชยวรมันที่ 2 (พ.ศ.1345-1393 / ค.ศ.802-850)
- ประกาศเอกราชจากขวาลั้วรวมเจนละ (กัมพูธ)
- ขยายอาณาเขตเข้ามาในภาคอีสาน
- สร้างลัทธิเทวราชา (Deva-Raja)
- พันธกิจของกษัตริย์
 1. ชุดสระ (บาราย)
 2. ปราสาทชั้นเดียวถวายบรรพบุรุษ
 3. ปราสาทหลายชั้นเพื่อเทพเจ้า

กัมพูชา

รูปแบบปราสาท

ศิขร

ศิลปะอินเดียภาคเหนือ

วิมาน

ศาสนสถานอินเดียภาคใต้

จันติ

ศาสนสถานศิลปะชวา (เจดีย์)

กัมพูชา

การแบ่งยุคตามหลักศิลปะ

สมัยก่อนเมืองพระนคร (Pre-Angkorian Period)

1. แบบพนมดา (พ.ศ.1080-1140) - สมัยฟูนัน
2. แบบถาลาบริวัต (พ.ศ.1150)
3. แบบสมโบรไพรกุก - สมัยพระเจ้าอโศกนรมันที่ 1 (พ.ศ.1159-1180)
4. แบบไพรกเมง (พ.ศ.1175-1240)
5. แบบกำแพงพระ - เจนละบก เจนละน้ำ
6. แบบกุเลน - สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 (พ.ศ.1345-1393)

กัมพูชา

การแบ่งยุคตามหลักศิลปะ

สมัยเมืองพระนคร (Angkor Period)

7. แบบพระโค (พ.ศ.1415 - 1433)

8. แบบบาแค็ง (พ.ศ.1433 - 1465)

- พระเจ้ายโศวรมัน (พ.ศ.1432 - 1443)

สร้างเมืองพระนคร (Angkor) = เมืองยโศวรปุระ

- สร้างปราสาท พนมบาแค็ง

กัมพูชา

การแบ่งยุคตามหลักศิลปะ

สมัยเมืองพระนคร (Angkor Period)

- 9. แบบเกาะแกร์ – สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 4 (พ.ศ.1471 - 1485)
- 10. แบบแปรรูป
- 11. แบบบันทายสรี (พ.ศ.1500 - 1540) สร้างปราสาทบันทายสรี

กัมพูชา

การแบ่งยุคตามหลักศิลปะ

สมัยเมืองพระนคร (Angkor Period)

12. แบบคลัง (พ.ศ.1510 - 1540)

13. แบบบาปวน (พ.ศ.1550 - 1640)

กัมพูชา

การแบ่งยุคตามหลักศิลปะ

สมัยเมืองพระนคร (Angkor Period)

14. แบบนครวัด (พ.ศ.1640-1715)

- พระเจ้าสุริยวรมันที่ 2 (พ.ศ.1656-1688)
- สร้างปราสาทนครวัด

กัมพูชา

การแบ่งยุคตามหลักศิลปะ

สมัยเมืองพระนคร (Angkor Period)

คิวลึงค์ มี 3 ส่วน

1. สี่เหลี่ยม พรหมภาค
 2. ส่วนกลาง แปดเหลี่ยม วิษณุภาค
 3. ส่วนยอด ทรงกระบอก รุทราภาค
- ส่วนฐาน เรียกว่า โยนี

กัมพูชา

การแบ่งยุคตามหลักศิลปะ

สมัยเมืองพระนคร (Angkor Period)

15. แบบบายน (หลัง พ.ศ. 1720)

- พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 (พ.ศ. 1724 – 1760)
- สร้างเมือง Angkor Thom
- สร้างปราสาทบายน
- สร้าง (เพิ่มเติม) ปราสาทหินพิมาย
- ปราสาทพนมรุ้ง
- พุทธมหายาน

กัมพูชา

ศาสนา

พราหมณ์ (Brahmanism)

- ไศวนิกาย
- ไวษณพนิกาย

ศาสนาพุทธ

- มหายาน
- หินยาน

กัมพูชา

จุดเริ่มต้นของกัมพูชา

- อาณาจักรฟูนัน
- อาณาจักรเจนละบก เจนละน้ำ
- อาณาจักรเจนละกัมพูช
- สมัยเมืองพระนคร
- หลังเมืองพระนคร
- ประเทศราช กรุงศรีอยุธยา
- ประเทศราช รัตนโกสินทร์

พม่า (Myanmar)

พม่า (Myanmar)

7 เขต

1. ตะนาวศรี (Tanintharyi)
2. พะโค (Bago)
3. มัณฑะเลย์ (Mandalay)
4. มาเกว (Magway)
5. ย่างกุ้ง (Yangon)
6. สะกาย (Sagaing)
7. อีระวดี (Ayeyarwady)

พม่า (Myanmar)

7 รัฐ

1. กะฉิ่น (Kachin)
2. กะยา (Kayah)
3. กะเหรี่ยง (Kayin)
4. ฉาน (Shan)
5. ชิน (Chin)
6. มอญ (Mon)
7. ยะไข่ (Rakhine)

พม่า (Myanmar)

ลำดับของอาณาจักร

- มอญ – ชนชาติดั้งเดิม / สุวรรณภูมิ
- พยู – อพยพหนีจีนมาจาก ทิเบต
- พุกาม – อาณาจักรแรกของพม่า
- หงสาวดี – พม่ายุคบุเรงนอง
- ตองอู – กลับถิ่นเดิม
- อลองพญา – ราชวงศ์สุดท้ายของพม่า
- ตกเป็นประเทศราชอังกฤษ

พม่า (Myanmar)

มอญ

- อาศัยปากแม่น้ำอิระวดี และสาละวิน
- เข้ามาอยู่เมื่อ 2,400 ปีก่อนพุทธศักราช
- สถาปนาอาณาจักรสุวรรณภูมิ (พุทธศตวรรษที่ 2)
- เมืองท่าตอน (Thaton) เมืองสำคัญ
- รับพุทธศาสนา เถรวาทตั้งแต่สมัยพระเจ้าอโศก
- มอญถ่ายทอดอารยธรรมให้พุกาม (พม่า)

พม่า (Myanmar)

พยู

- อพยพจากทิเบต / หลบหนีจีน
- พุทธศตวรรษที่ 4 สถาปนาอาณาจักร 18 นครรัฐ
- ตั้งอาณาจักรศรีเกษตร (Sri Ksetra) ก่อน พ.ศ. 637
- ถูกละทิ้งไปประมาณ พ.ศ. 1199 เพื่ออพยพ

พม่า (Myanmar)

พุกาม

- ประมาณ พ.ศ.1392 อาณาจักรเริ่มมั่นคง
- พระเจ้าอโนรธา (พ.ศ.1587 – 1620)
 - รวบรวมอาณาจักรเป็นปึกแผ่น
 - ยึดเมืองมอญได้ (พ.ศ. 1600)
 - รับพุทธศาสนาจากมอญ
 - รับศิลปวัฒนธรรมจากมอญ
- ปลายพุทธศตวรรษที่ 17
ดินแดนคาบสมุทรลพบุรีเกือบหมด
ถูกปกครองโดยเขมร และพุกาม

พม่า (Myanmar)

พุกาม (ต่อ)

- ดินแดนสยามน่าจะแบ่งเป็น 2 ส่วน
 - ด้านตะวันตก และภาคเหนือ (พุกาม)
 - ภาคอีสาน (เขมร)
- พุกามเสื่อม
 1. ถูกมองโกลรุกราน และถูกยึดครองใน พ.ศ. 1832
 2. คณะสงฆ์ไม่มีอำนาจ

พม่า (Myanmar)

พุกาม (ต่อ)

- พุกามถูกมองโกลยึดครอง พ.ศ. 1832
- สุโขทัยสถาปนา พ.ศ. 1781
- เชียงใหม่สถาปนา พ.ศ. 1839
- การเกิดขึ้นของสยาม และล้านนา อยู่ในยุคความเสื่อมของพุกาม และเขมร

พม่า (Myanmar)

อังวะ และหงสาวดี

- สร้างอังวะเป็นราชธานี พ.ศ. 1907
- รับศิลปะแบบพุกาม
- ยุคทองของวรรณกรรม
- ไทยใหญ่ยึดครองได้ พ.ศ. 2070
- มอญสร้างหงสาวดีเป็นศูนย์กลางการค้า
และศาสนาพุทธ เถรวาท
- สมัยพระเจ้าธรรมเจดีย์ (พ.ศ. 2035 – 2070)

พม่า (Myanmar)

อาณาจักรตองอู

- พระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ (พ.ศ. 2074 – 2093) สร้างตองอู
- ย้ายเมืองมาอยู่หงสาวดี
- พระเจ้าบุเรงนอง (พ.ศ. 2094 – 2124)
- หลังจากนั้นถูกมอญรุกราน ล่มสลาย พ.ศ. 2295

พม่า (Myanmar)

ราชวงศ์อลองพญา

- พม่าเผชิญหน้าอังกฤษ
- พม่าแพ้อังกฤษ 3 ครั้ง
- พม่าเสียเอกราช พ.ศ. 2429
- พ.ศ. 2491 พม่าได้เอกราช

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Southeast Asia - ในอดีตบางพื้นที่มีชื่อ

- สุวรรณภูมิ (พม่า – ไทย)
- อินโดไชนา (เวียดนาม – ลาว – เขมร)
- คาบสมุทรมลายู (มาเลเซีย – สิงคโปร์)
- หมู่เกาะเครื่องเทศ (อินโดนีเซีย)

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Southeast Asia ปัจจุบันกลุ่ม ASEAN

- ไทย
- สิงคโปร์
- ฟิลิปปินส์
- เวียดนาม
- กัมพูชา
- มาเลเซีย
- อินโดนีเซีย
- บรูไน
- ลาว
- พม่า

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Southeast Asia

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ศาสนาที่เผยแพร่เข้ามา (เรียงตามลำดับ)

1. ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู (ก่อนพุทธกาล)
2. ศาสนาพุทธ เถรวาท-มหายาน-เถรวาท
(ประมาณ พ.ศ. 300 หรือ 243 B.C.th)
3. ศาสนาอิสลาม พุทธศตวรรษที่ 18 หรือ 13 C.th
4. ศาสนาคริสต์ พุทธศตวรรษที่ 20 หรือ 15 C.th

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ศาสนาพราหมณ์

- สุวรรณภูมิ / ชาดก มหาชนก
- ฟูนัน – พราหมณ์ โกฎัทญญะกับลิวเย่ชายา (พุทธศตวรรษที่ 6 - 11)
- เจนละ / กัมพูธ / เขมร (พุทธศตวรรษที่ 12 - 18)
- ทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 11 - 16)
- ตามพรลิงค์ (พุทธศตวรรษที่ 12, 14 - 15)
 - เทวสถานฮินดูที่เขาคา อำเภอลิขล
 - สุราษฎร์ธานี > คลองท่าเรือ (นครศรี)

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ศาสนาพราหมณ์ : ลังกาสูกะ

- ลังกาสูกะ จีนเรียก “หลาง” (พุทธศตวรรษที่ 7 - 11)
- เมืองยะรัง (จังหวัดปัตตานี)
- ตรัง > มลายู
- ศาสนาของลังกาสุกะ
 1. พราหมณ์
 2. พุทธมหายาน
 3. อิสลาม
- เมืองยะรัง ร้างเพราะแผ่นดินงอก / ไกลทะเล

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ศาสนาพราหมณ์ : ตามพราหฺมิก

- นครศรีธรรมราช
- หลักฐานจีน “นครโฮลิ่ง” ส่งทูตไปจีน พ.ศ. 1291, 1310
- สมัยเขาคา อำเภอลิชล พุทธศตวรรษที่ 12, 14 - 15
- สุราษฎร์ธานี > นครศรีธรรมราช (คลองท่าเรือ) ริมฝั่งทะเล
- พบเทวสถานฮินดูโบราณ

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ลำดับศาสนาของนครศรีธรรมราช

1. นั้บถือผี
2. พราหมณ์ – ฮินดู (พุทธศตวรรษที่ 12 – 15)
3. พุทธมหายาน
4. เถรวาท / ลั่่งกาวงค์ (พุทธศตวรรษที่ 18)

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ศรีวิชัย

- จัวาทะเล (พุทธศตวรรษที่ 13 – 14)
- สุมาตรา / มลายู / ชัยยา
- พราหมณ์ - ไชยณพนิกาย
- พุทธมหายาน - อวโลกิตศวร
- พุทธเถรวาท
- อิสลาม

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โคตรบูรณ์ (พุทธศตวรรษที่ 11 – 15)

- ภาคนตะวันออกเฉียงเหนือ
- ตอนกลางของลาว
- พระธาตุพนม
(สร้างประมาณ พ.ศ. 1000)

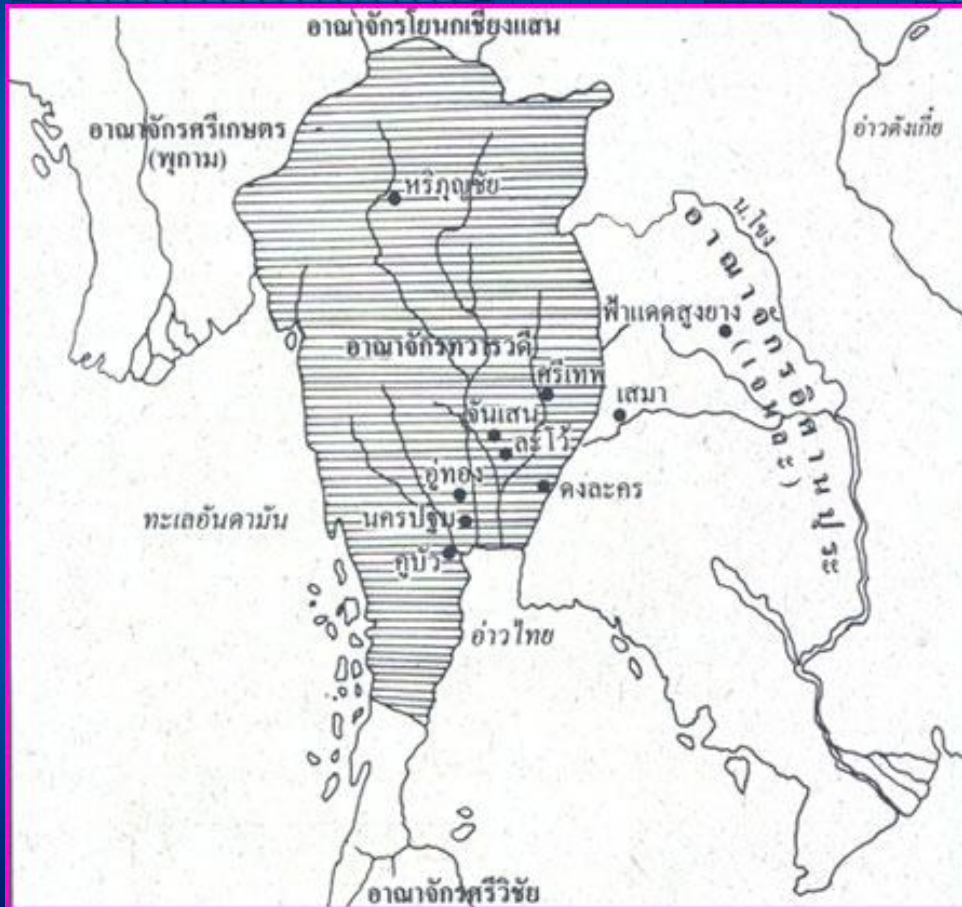

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 11 – 16)

- ภาคเหนือ / ภาคกลาง / หัวเมืองมอญ
- ไศวนิกาย และไวษณพนิกาย
- พุทธเถรวาท – มหายาน – เถรวาท
- ศิลปะพบในภาคกลาง / เหนือ / อีสาน
 - นครปฐม (วัดพระประโทน)
 - สุพรรณบุรี / นครสวรรค์ / เมืองคูบัว
 - ปราจีนบุรี / ศรีเทพ / ลพบุรี
 - ชัยภูมิ / กาฬสินธุ์ / ยโสธร
- จดจบ อยู่ภายใต้อำนาจของขอม

ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยว กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อาณาจักรทวารวดี

เจดีย์วัดพระประโทน